

AHLÂK NEDİR?

Prof. Dr. Mustafa TEMİZ
7.1.2020

*Ahlâkî
dâirenin neresindeyiz?*

*Gerçekte meslekler,
görevler yoktur,
ahlâk vardır.
Ahlâk
en başta gelen
kutsal bir görevdir.
Diğer görev ve meslekler,
ona bağlıdır.*

*Eğer
bunun
dışındaysanız,
insan olmanın en birinci vasfını
elinizden kaçırmış
bulunmaktasınızdır.*

*Meselâ
Polis ahlâklı değilse o,
o
mesleğe de lâayık değildir,
ona
güven olamaz.*

*Avukat
ahlâklı değilse o,
o
meslekte de değildir.*

*Milletvekili ahlâklı değilse
o,
gerçekte
milletin de vekili değildir.*

*Bir bakan ahlâklı değilse,
onun
oraya
lâyık olduğunu mu zannediyorsunuz?*

*Reisicumhur ahlâklı değilse
o,
milleti aldatmış demektir.
Çünkü
gerçekte meslekler,
görevler yoktur,
ahlâk vardır.*

*Âlemlerin Düzeni buna bağlıdır:
Ahlâk
âlemlerin düzenidir...*

*Dünyâ dönüyorsa;
Güneş senenin her sabahında,
hiç şaşmadan*

*günlere göre belirlenen,
vakitlerde doğuyorsa,
arı
kendisine vahyedileni aynen yapıyorsa,
toprak
bitkilerin her türlü ihtiyâcını
muntazaman karşılıyorsa,
bitkiler
köklerini toprağa salıyor,
gökyüzüne doğru çevirmiyorsa,
onlar
işte
bunların hepsini,
ahlâkları gereğince,
yapmaktadırlar.*

*Dünyâ,
dönmeyi bırakarak,
ahlâkî görevinden saparsa ne olur?
Arı
bal toplayıp biriktirecek yerde,
bunları yapmaz da,
toplanmış
balları
yemekle vakit geçirirse,
toprak
bitkilere
su, tuz ve gıda sağlamayı bırakırsa,
bitkiler
su, tuz ve gıda bulmak için*

*köklerini
toprağın derinliklerine doğru göndermezse,
biliniz ki
bunların hepsi de
artık,
ahlâklı davranışlarını terk etmiş
durumdadırlar.*

*Vücûdumuzdaki
hücreler, salgı bezleri, organlar,
normal
görevlerini yaptıkları müddetçe,
ahlâklı
davranışlarını sürdürüyorlar
demektir.*

*Ne zaman hücreler,
anormal olarak çoğalmaya başlarlar,
o zaman
bu ahlâksız davranışlar,
vücûd denen
âlemin dengesini,
huzûrunu yok ederler,
meselâ
adına kanser denen,
hastalıkla kişinin hayâtına
son verirler.*

*Dikkat ediniz!
sırf
hücrelerin*

*yalnızca çoğalma husûsundaki bir keyfiliği,
görüyorsunuz ya,
nelere mal olmaktadır!*

*Salgı bezleri ahlâksızlaşırsa,
bu
meselâ kadının sesinin,
'boru sesi' gibi kalınlaşmasına,
kalın kalın olan,
kıllarla kıllanmasına sebep olmuyor mu?*

*Organlar,
normal görevlerini terk ederek,
ahlâksız
davranışlara yönelirlerse,
bunların
her biri birer âlem olan
insanoğluna
nelere mal olmuyor ki?
Meselâ
her gün
gözlerimizin önünde ve burnumuzun üstünde taşımak
zorunda kaldığımız
şu gözlükler,
göz bebeğimizdeki ahlâksız davranışların
birer sonucu değil midir?*

*Bütün
bunların her biri,
görünen ve anlaşılabilen,*

küçük birer ahlâksız davranış örnekleridirler.

*Daha büyükleri de
yok değildir,
elbette...
Milletler
ahlâksız ülkeler tarafından sömürülürler,
sömürgeciler
ahlâksız olduklarından
sömürürler.*

*İktidarların çoğunda
'ahlâkî zâfiyet' olduğu için
onlar,
çoğu kere
başarısız olmakta,
güven verememektedirler.*

*Sonuç şudur ki,
ahlâksızlık arttıkça,
huzursuzluğu ve küçük küçük kıyâmetleri,
her an
artacak şekilde,
bekle!*

*Bu neden böyle oluyor deme!
Çünkü
"görünen köy kılavuz istemez"
demişler...*

*Meselâ
sen
insanoğlu olarak,
bile bile,
'daha çok dolar kazanma pahâsına'
Ozon Tabakası'nı
delerek
onun da ahlâkını bozarsan,
bu davranışın bir geri ödemesi olarak,
meselâ
her an
kanser belâsına da hazır olmalısın!*

*Son yıllarda,
daha sık yakalanan,
şu çetelerin,
içinde
emekli polis ve askerlerin, subayların, doktorların
sayılarının artarak,
ortaya çıkması,
sana neyi anlatıyor?
Ya da
bâzılarının
aslî görevlerini daha güzel yapmak için
işlerine yoğunlaşacakları yerde,
bunu yapmayıp,
Eski Türkiye'de
çokça gördüğümüz gibi,
özellikle,
silahlı kuvvetlerde*

*bir kısım subayların,
'durumlardan kendilerine vazîfe çıkarmış olmaları'na
ne diyelim?*

Tasavvufta ahlâka edeb derler...

*“Ben
güzel ahlâkı tamamlamak için
gönderildim.” diyen,
Peygamberimiz (SAV) 'in
Sünneti Seniye 'sine uygun
hareket ve hayâ duygusu demek olan,
edep,
utanılacak şeylerden insanı koruyan,
en mümtaz bir melekedir.
Onun için
o
eşsiz
Peygamber (SAV) Efendimiz,
“Beni Rab 'bim edeblendirdi. Ve ne güzel edeblendirdi!”
buyurmuşlardır.*

*“Ey insanoğlu!”
“Allah 'ı sevmek, Allah 'a gitmek istiyorsan,
maddî ve mânevî her işine
edeb ile gir,
onlardan
irfan ile çıkmaya çalış!”
 demişlerdir.*

*“Edeb (Ahlâk),
aklın dıştan görünüşüdür.”
sözü
güzel değil mi?*

*Edepten mahrum olana
akıllı insan denemez.*

*Bütün güzel sanâtlar,
bu kelime ve anlayış üzerine binâ edilmedikçe,
onlardan
hayır ve kurtuluş beklenemez!
Saygı ve edepte cimri olanın,
maddiyat konusundaki
cömertliğinin
hiçbir kıymeti de yoktur.*

*Ahlâkla ilgili sözler
meğer
ne de
gerçekleri haykırıyormuş!*

*Bunun için,
ahlâk hakkında,
ne güzel sözler söylenmiştir,
bir bilseniz:*

*- “Âdemoğlunun ahlâktan nâsibi yoksa,
insan değildir.”*

- “Ahlâkla süslenmeyen akıl,
silâhsız
kahramandır.”
- “Ahlâk, eline, diline ve beline
sâhip olmaktır.”
- “Ahlâkların anası, az konuşmaktır.”
- “Ahlâk olmadıkça asâlet olmaz.”
- “Ahlâk,
şeytanı öldüren bir silâhtır.”
- “Ahlâk, en hayırlı sanâttir. Hak’ka giden yolun
azığıdır.”
- “Ahlâk, olgunlaşmanın ilk şartıdır.”
- “Ahlâkı terk eden, ârif olamaz.”
- “Ahlâktan mahrum olanlar, Hak dergâhından
kovulurlar.”
- “Ahlâkı olmayanın ilmi yoktur.”
- “Hakîkat’tan asıl maksat ahlâktır.”
- “Hakîki ahlâk, nefsi terketmektir.”

- *“Ayıplarınızı ahlâkla örtünüz!”*
- *“Hakîki güzellik, ilim ve ahlâk güzelliğidir.”*
- *“İnsanın ziyneti, ahlâkın tamâmıdır.”*
- *“Evlâdına ahlâk öğretmeyen, düşmanlarını sevindirir.”*
- *“Rûhen yükselmek, ancak ahlâkla mümkündür.”*
- *“Akıllı, ahlâkı edepsizlerin ahlâksızlıklarından öğrenir.”*
- *“Şeytan Allah’ın huzûrundan, ahlâksızlığı yüzünden kovulmuştur.”*
- *“Ahlâk dışı hareketler, feyzi keser; sâhibini sultanın gönlünden uzaklaştırır.”*
- *“Sohbet bir cesettir. Ahlâk ise, o cesedin ruhûdur.”*
- *“Îmânın hakîkatine ermek için
yakîn bilgi;
yakîn için ihlâslı amel;
ihlâslı amel için farzları edâ;
farzları edâ için sünneti tatbik;
sünneti tatbik etmek için de
ahlâkı korumak gerekir.”*

- *“Ahlâk; insanı her türlü hatâdan koruyan bilgi ve prensiplere sâhip olmaktır.”*
- *“Her şey çoğaldıkça ucuzlar. Fakat ahlâk çoğaldıkça, değeri artar.”*
- *“Ahlâk, kendisinden yükseğini çok görmemek, kendisinden aşağısını da hor görmemektir.”*
- *“Üstâdının ahlâkı ile ahlâklanmayan, sünnet ve hadisle ahlâklanamaz. Sünnet ve hadisle ahlâklanmayan da âyet ve Kur’an’la ahlâklanamaz.”*
- *“Ahlâk güzelliği, kişiyi nesebe muhtaç etmez.”*
- *“Ahlâk, insanı utanılacak şeylerden koruyan melekedir.”*
- *“Ahlâk, Rasûlüllah’ın Sünneti’ne uygun hareket etmektir.”*
- *“Ahlâktan daha üstün şeref yoktur.”*
- *“Ahlâk kâidelerinin en alt derecesi, bir kimsenin, cehâletini sezdiği yerde durup onu gidermesidir.*
- *“İlim elde etmek isteyen, ahlâklı olsun!”*

- *“Hiçbir baba evlâdına güzel edepten daha değerli bir armağan ve daha önemli bir mîras bırakamaz.”*
- *“İyi amel sâhibi olmak isteyen, ahlâklı bir şekilde ilim sâhibi olmaya baksın!”*
 - *“Muhabbet ehlinin, sevgi işinde iyi niyete sâhip oldukça, ahlâkları artmaya başlar.”*
- *“Ahlâk, nefsi gerektiği şekilde terbiye etmek ve güzel ahlâk ile süslemektir.”*
 - *“Ahlâk, insanın mutlak bir fazîlet kaynağıdır.”*
- *“Cennet’teki makamlara, amel ve ahlâkla ulaşılır.”*
- *“Ahlâkın dostları, hayâ, samîmiyet, teslîmiyet, sevgi (muhabbet), niyet, îtaat, gayret, sohbet ve hizmettir.”*